

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งหมายที่จะศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรค ในการสอบคัดเลือก และเสนอแนะนโยบายของการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์แนะแนว และนิสิตนักศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการสอบคัดเลือก เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
2. เสนอนโยบายของการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยมีดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ
  - 1.1 ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 29 คน ได้แก่ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย อธิบดีกรมสามัญศึกษา อธิบดีกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ใน มหาวิทยาลัยสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และประธานอนุกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการสอบคัดเลือก เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2531-2534
  - 1.2 อาจารย์แนะแนวโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีประชากรจำนวน 1,071 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่างตามที่ตั้งของจังหวัดต่าง ๆ ในประเทศไทย ตามการจัดแบ่งของทบวงมหาวิทยาลัย คือ กรุงเทพมหานคร ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสุ่ม

ตัวอย่างโรงเรียนจากแต่ละภาคโดยการสุ่มแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เลือกโรงเรียนภาคละ 13 แห่ง และเลือกอาจารย์แนะแนวที่เป็นหัวหน้าฝ่ายแนะแนว โรงเรียนละ 1 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่าง 91 คน

1.3 นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทบวงมหาวิทยาลัย จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 392 คน เลือกโดยวิธีการสุ่มหลายชั้น (Multistage Random Sampling) โดยสุ่มตัวอย่างง่ายในระดับสถาบัน จำนวน 7 สถาบัน จากที่มี 14 สถาบัน และสุ่มรายชื่อ นิสิตนักศึกษาอย่างมีระบบ (Systematic Random Sampling) จากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิ์ เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ลังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 7 สถาบัน ในสาขาวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ตามสาขาวิชาที่มีของแต่ละสถาบัน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารการศึกษา และแบบสอบถาม สำหรับอาจารย์แนะแนวและนิสิตนักศึกษา ดังนี้ คือ

2.1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารการศึกษา เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างคำถาม เกี่ยวกับกระบวนการสอบคัดเลือกที่ดำเนินการในปัจจุบัน-อนาคต ปัญหาอุปสรรคและวิธีการแก้ไขในการสอบคัดเลือก การลดอันดับการเลือกและรูปแบบของการสอบคัดเลือกในอนาคต

2.2 แบบสอบถามอาจารย์แนะแนว โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินสถานการณ์สอบคัดเลือกในปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรคของการสอบคัดเลือก และอนาคตของการสอบคัดเลือก จำนวน 44 ข้อ

2.3 แบบสอบถามนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินสถานการณ์สอบคัดเลือกในปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรคของการสอบคัดเลือก และอนาคตของการสอบคัดเลือก จำนวน 49 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือและขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้บริหารการศึกษา และดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง มีการบันทึกเทปตลอดการสัมภาษณ์ แจกแบบสอบถามอาจารย์แนะแนวโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนทางไปรษณีย์แล้วให้อาจารย์

แนะแนวส่งกลับมาให้ผู้วิจัย ส่วนแบบสอบถามของนิสิตนักศึกษาได้ขอความร่วมมือจากคณะวิชาของมหาวิทยาลัย สถาบันนั้น ๆ ช่วยเหลือในการแจกแบบสอบถามและส่งให้ผู้วิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามทั้งหมด มาวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการดังต่อไปนี้

4.1 แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

4.2 แบบสอบถาม ทั้งหมดวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS และโปรแกรม IMPS และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของอาจารย์แนะแนวและนิสิตนักศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการสอบคัดเลือก ปัญหาอุปสรรคของการสอบคัดเลือก และอนาคตของการสอบคัดเลือก วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิจัยเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการสอบคัดเลือกในปัจจุบัน ตามการรับรู้ของผู้บริหารการศึกษา อาจารย์แนะแนวและนิสิตนักศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการศึกษานโยบายอุปสรรคและอนาคตของการสอบคัดเลือก ตามการรับรู้ของผู้บริหารการศึกษา อาจารย์แนะแนวและนิสิตนักศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการวิจัยเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม
ผู้บริหารการศึกษา มีสถานภาพดำรงตำแหน่งผู้บริหารการศึกษา ในทบวงมหาวิทยาลัย
จำนวน 1 คน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 2 คน มหาวิทยาลัย/สถาบัน จำนวน 14 คน
และประธานอนุกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการสอบคัดเลือก จำนวน 12 คน รวมทั้งสิ้น 29 คน
อาจารย์แนะแนวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 81 คน เป็น
เพศหญิง ร้อยละ 77.8 และเพศชาย ร้อยละ 22.2 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-35 ปี
คิดเป็นร้อยละ 35.8 มีภูมิลำเนาเดิมที่ภาคตะวันตกมากที่สุด ร้อยละ 24.7 มีประสบการณ์
การทำงานเป็นอาจารย์แนะแนวในโรงเรียนมากที่สุดอยู่ระหว่าง 11 - 15 ปี คิดเป็นร้อยละ
37 มีวุฒิการศึกษามากที่สุดในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 69.1

นิสิตนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 290 คน เป็น
เพศหญิง ร้อยละ 53.6 และเพศชาย ร้อยละ 46.4 ส่วนใหญ่เรียนสาขาวิทยาศาสตร์
ร้อยละ 29.9 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 17-18 ปี ร้อยละ 64.3 มีภูมิลำเนาเดิมที่อยู่
กรุงเทพมหานครมากที่สุด ร้อยละ 55.7 อาชีพบิดาและมารดาของนิสิตนักศึกษา ส่วนใหญ่
เป็นเจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว ร้อยละ 42.7 และ 37.3 ตามลำดับ รายได้ของ
ครอบครัวส่วนใหญ่มีรายได้ 25,001.- บาทขึ้นไป ร้อยละ 22.7 นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มี
ลักษณะดังนี้ เลือกคณะที่ศึกษาอยู่เป็นอันดับที่ 1 ร้อยละ 26.9 สอบคัดเลือกครั้งนี้ เป็น
ครั้งที่ 1 ร้อยละ 57.1 มีการกวาดวิชาก่อนการสอบคัดเลือก ร้อยละ 62.4 เลือกคณะ
วิชาที่กำลังศึกษาอยู่ด้วยตนเอง การสมัครสอบคัดเลือกส่วนใหญ่สมัครที่กรุงเทพมหานคร
ร้อยละ 75.7 และสมัครสอบด้วยตนเอง ร้อยละ 55.7

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการสอบคัดเลือกในปัจจุบัน ตามการรับรู้ของผู้บริหาร
การศึกษา อาจารย์แนะแนวและนิสิตนักศึกษา

1. สภาพการสอบคัดเลือกในปัจจุบัน

1.1 การจำหน่ายใบสมัคร นิสิตนักศึกษาและอาจารย์แนะแนวส่วนใหญ่มี
ความคิด ที่สอดคล้อง โดยเห็นว่าสภาพการสอบคัดเลือกในปัจจุบันนี้ มีระดับเกณฑ์การดำเนินงาน
เหมาะสมมาก คือ การจำหน่ายใบสมัครล่วงหน้าให้แก่โรงเรียนกรุงเทพมหานคร ภาคกลาง
ภาคตะวันออกและภาคตะวันตก ในเดือนธันวาคม การจำหน่ายใบสมัครทางไปรษณีย์ให้แก่

บุคคลทั่วไปในเดือนมกราคม การจำหน่ายใบสมัครให้แก่บุคคลทั่วไปต้นเดือนมีนาคม ส่วนผู้บริหารการศึกษา ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการจำหน่ายใบสมัครควรจะกระจายไปต่างจังหวัดทั่วประเทศ ควรจะจำหน่ายผ่านทางโรงเรียน และทางไปรษณีย์ให้มากที่สุด ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และการจำหน่ายใบสมัครล่วงหน้าควรให้ทุกสนามสอบจำหน่ายด้วย

1.2 การรับสมัคร นิสิตนักศึกษาและอาจารย์แนะแนวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน โดยเห็นว่าสถานการณ์สอบคัดเลือกเกี่ยวกับการรับสมัครมีระดับเกณฑ์การดำเนินงานเหมาะสมมาก คือ การรับสมัครล่วงหน้าให้นักเรียน ม.6 ของโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันตกในเดือนมกราคม การรับสมัครให้แก่บุคคลทั่วไปและผู้บริหารการศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน การรับสมัครดำเนินงานดีแล้ว และมีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า การรับสมัครหาทางกระจายวิธีการรับสมัครให้กว้างขึ้น เพื่อให้เด็กที่อยู่ห่างไกล และต่างจังหวัดมีโอกาสใช้บริการ โดยให้สมัครผ่านทางโรงเรียนเฉพาะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เท่านั้น และให้โรงเรียนรับรองคุณสมบัติของผู้สมัคร ว่าถูกต้องตรงกับหลักเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยต้องการ และอาจารย์แนะแนวส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ในกรณีที่โรงเรียนในภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ยังไม่ได้รับการในการสมัครล่วงหน้านี้ต้องการให้มีการบริการในระดับเกณฑ์ความต้องการมาก และอาจารย์แนะแนวมีความคิดเห็นในระดับที่เหมาะสมมากที่สุด คือ ทบวงมหาวิทยาลัยควรจัดประชุมอาจารย์แนะแนวก่อนที่จะมีการรับสมัคร

1.3 สถานที่รับสมัคร นิสิตนักศึกษาและอาจารย์แนะแนวส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน ในระดับที่เหมาะสมเกี่ยวกับสถานที่รับสมัครบุคคลทั่วไปในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค สำหรับผู้บริหารการศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า ควรจะให้โรงเรียนเป็นผู้รับสมัคร และควรจะทำกรรับสมัครผ่านทางโรงเรียนและทางไปรษณีย์

1.4 สถานที่สอบ ช่วงเวลาในการสอบ การเลือกคณะและวิชาที่สอบ นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นในระดับเหมาะสมเกี่ยวกับ สถานที่สอบที่จัดให้ผู้สมัครสอบ ห้องสอบที่จัดให้ผู้สมัครสอบ การให้เลือกคณะหรือประเภทวิชาได้ 5 อันดับ และควรมีการสอบวิชาความถนัดเฉพาะทางก่อน (วิชาพิเศษต่าง ๆ) เมื่อผ่านเกณฑ์ของวิชาความถนัดเฉพาะทางแล้ว จึงสอบวิชาสามัญ และนิสิตนักศึกษาและอาจารย์แนะแนวมีความเห็นสอดคล้องกันในระดับที่เหมาะสมมาก เกี่ยวกับช่วงเวลาในการสอบคัดเลือกในเดือนเมษายน เวลาในการสอบคัดเลือกวิชาละ 3 ชั่วโมง และการจัดวิชาสอบแบบปัจจุบันโดยที่สอบวิชาสามัญ วิชาพิเศษ ดังที่จัด

สอบในปัจจุบัน และอาจารย์แนะแนวมีความคิดเห็นที่แตกต่างจากนิสิตนักศึกษาโดยมีความคิดเห็นในระดับที่เหมาะสมมากเกี่ยวกับการให้เลือกคณะหรือประเภทวิชาได้ 5 อันดับ และควรมีการสอบวิชาความถนัดเฉพาะทางก่อน โดยเฉพาะวิชาพิเศษต่าง ๆ เมื่อผ่านเกณฑ์ของวิชาความถนัดเฉพาะทางแล้วจึงสอบวิชาสามัญ

สำหรับผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ประเด็นที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดสถานที่สอบ คือ การจัดสถานที่สอบน่าจะเลือกหน่วยสอบที่สามารถจะรับผู้สอบได้จำนวนมากเป็นอันดับแรก และการเลือกสนามสอบในส่วนกลาง ควรให้อยู่ใกล้เคียงกับจุดศูนย์กลางในกรุงเทพมหานคร น่าจะดีกว่าหน่วยสอบที่กระจายออกไป สำหรับระยะเวลาหรือช่วงเวลาในการสอบ ผู้บริหารการศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าระยะเวลาสอบ 1 เดือน ที่ปฏิบัติอยู่มีความเหมาะสมแล้ว และผู้บริหารการศึกษาส่วนหนึ่งเห็นว่าระยะเวลาในการสอบนั้นนานเกินไป ควรลดระยะเวลาให้สั้นลง โดยการสอบวิชาเฉพาะก่อนหรือหลังการสอบวิชาหลัก และให้มหาวิทยาลัยจัดสอบวิชาเฉพาะเอง ซึ่งจะทำการสอบคัดเลือกใช้เวลาประมาณ 7-10 วันเท่านั้น

สำหรับวิชาที่สอบของแต่ละคณะ ประเภทวิชา ผู้บริหารการศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่ามีความเหมาะสมแล้ว แต่ควรจะพิจารณากำหนดเนื้อหาวิชาที่มีความหนักแน่นของเนื้อหาไม่เท่ากัน เพราะบางวิชาจะมีเนื้อหาที่ได้แบ่งแยก แล้วระหว่างผู้เรียนในชั้นมัธยมปลายของสายวิทยาศาสตร์ และศิลปศาสตร์ และผู้บริหารส่วนหนึ่งมีความคิดเห็นว่าการสอบวิชาเฉพาะมีปัญหาในบางสาขาที่ตกลงกันไม่ได้ ซึ่งมีกฎเกณฑ์ว่าถ้าไม่ผ่านวิชาเฉพาะก็ไม่สามารถจะเอาวิชาอื่นมารวมได้ ดังนั้น จึงเห็นว่าวิชาเฉพาะน่าจะจัดสอบต่างหาก โดยควรจัดให้สอบก่อน เมื่อสอบผ่านแล้วจึงมาสมัคร หรือบางสาขาวิชาที่ต้องการทักษะพิเศษ ควรให้สอบต่างหากไม่ควรมาอยู่ในระบบการสอบคัดเลือกรวม

การลดอันดับการเลือกจาก 6 อันดับ เหลือ 5 อันดับ ผู้บริหารการศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าการลดอันดับเหลือเพียง 5 อันดับ นั้น มีความเหมาะสมแต่ยังมีการสละสิทธิ์เป็นจำนวนมากอยู่ และผู้บริหารการศึกษาส่วนหนึ่งเห็นว่าการลดอันดับเลือกเหลือเพียง 5 อันดับ นั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการสละสิทธิ์น้อยลง และให้คนมาสมัครเสียค่าใช้จ่ายน้อยลงนั้นยังตอบไม่ได้ชัดเจน น่าจะมีการติดตามและศึกษาต่อไปอีกระยะหนึ่ง และคิดว่าควรให้มีการเลือกอันดับ 5 อันดับไปก่อน เพื่อรอผลการศึกษาและเพื่อดูแนวโน้มก่อนจึงพิจารณาว่าจะลดหรือเพิ่มหรือคงที่ 5 อันดับ และผู้บริหารการศึกษาส่วนหนึ่งเห็นว่า ต้องการให้ลดอันดับการ

เลือกให้เหลือเพียง 3 อันดับ ผู้สอบจะได้จริงจังในการเลือกและเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการสอบคัดเลือกด้วย

1.5 บทบาทของอาจารย์แนะแนวที่มีต่อการสอบคัดเลือกในปัจจุบัน อาจารย์แนะแนว มีความเห็นว่าบทบาทของอาจารย์แนะแนวที่มีต่อการสอบคัดเลือกในระดับที่ถูกต้องมาก คือ การแนะนำให้นักเรียนเลือกคณะต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง นักเรียนให้ความสำคัญต่อการแนะแนวของอาจารย์ในการเลือกคณะต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง และนักเรียนที่ได้รับการแนะแนวจะมีโอกาสสอบคัดเลือกได้มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการแนะแนวจากอาจารย์ฝ่ายแนะแนว

1.6 การกวดวิชา การประกาศผลสอบ การตรวจร่างกายและการสัมภาษณ์ อาจารย์แนะแนวมีความเห็นในระดับเกณฑ์เห็นด้วยมาก คือ การกวดวิชาทำให้รู้แนวข้อสอบคัดเลือก และการกวดวิชาทำให้มีความรู้ในวิชาการต่าง ๆ ที่จะสอบคัดเลือกได้มากขึ้น และนิสิตนักศึกษามีความเห็นในระดับเกณฑ์เห็นด้วย คือ การกวดวิชาทำให้รู้แนวข้อสอบคัดเลือก การกวดวิชาทำให้มีความรู้ในวิชาการต่าง ๆ ที่จะสอบคัดเลือกได้มากขึ้น

นิสิตนักศึกษาและอาจารย์แนะแนวมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับเกณฑ์เห็นด้วยคือ ผู้เรียนกวดวิชามีโอกาสเข้ามหาวิทยาลัยได้มากกว่า การกวดวิชาทำให้เสียเงินอย่างไม่คุ้มค่า การกวดวิชาทำให้เพิ่มความเครียดโดยไม่จำเป็น

อาจารย์แนะแนวมีความคิดเห็นในระดับเกณฑ์เห็นด้วย คือ การกวดวิชาทำให้เสียเวลาอย่างไม่คุ้มค่า ในขณะที่นิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นในระดับเกณฑ์เห็นด้วยน้อย คือ การกวดวิชาทำให้เสียเวลาอย่างไม่คุ้มค่า

1.7 การประกาศผลสอบ นิสิตนักศึกษาและอาจารย์แนะแนวมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับเกณฑ์ที่เหมาะสม คือ การประกาศผลข้อเขียนทางสถานีวิทย์โทรทัศน์ การประกาศผลข้อเขียนทางโทรทัศน์ผ่านหนังสือพิมพ์ ธนาคาร การประกาศผลข้อเขียนในส่วนกลางที่สนามกีฬาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และการประกาศผลข้อเขียนส่วนภูมิภาคที่มหาวิทยาลัยภูมิภาค สำหรับผู้บริหารการศึกษาทั้งหมดเห็นว่า การประกาศผลสอบข้อเขียนนี้ดำเนินการอยู่นี้ มีความเหมาะสมดีแล้ว และมีความเห็นเพิ่มเติมว่าหากสามารถแจ้งผลสอบทางไปรษณีย์ได้จะดียิ่งขึ้น ส่วนการประกาศผลผู้มีสิทธิเข้าศึกษาก็เห็นว่า การดำเนินการอยู่นี้มีความเหมาะสมดีแล้วเช่นกัน ส่วนการประกาศผังที่นั่งสอบ ควรจัดประกาศพร้อมกันหลาย ๆ จุด เพื่อลดภาระความแออัดของผู้สมัครที่มาดูสถานที่สอบ

1.8 การตรวจร่างกายและการสัมภาษณ์ นิสิตนักศึกษา อาจารย์แนะแนวและผู้บริหารการศึกษา มีความเห็นที่สอดคล้องกัน คือ นิสิตนักศึกษามีความเห็นที่เหมาะสมเกี่ยวกับระยะเวลาในการตรวจร่างกายและวิธีการสอบสัมภาษณ์ และมีความเห็นว่ามีควมจำเป็นในระดับที่มากเกี่ยวกับการตรวจร่างกาย ส่วนอาจารย์แนะแนวเห็นว่ามีควมจำเป็นในระดับที่มากเกี่ยวกับการตรวจร่างกาย และการสัมภาษณ์

1.9 การมีสิทธิสมัครสอบคัดเลือกของนิสิตนักศึกษา ชั้นปีที่ 1-2 นิสิตนักศึกษามีความเห็นที่ควรให้สิทธิในระดับที่มากแก่นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ชั้นปีที่ 1 ไม่ว่าจะคณะใด มีสิทธิสมัครสอบคัดเลือกได้อีก และมีความเห็นในระดับปานกลาง (มีสิทธิ) ในการให้นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ชั้นปีที่ 2 ไม่ว่าจะคณะใดมีสิทธิสอบคัดเลือกได้ ส่วนอาจารย์แนะแนวมีความเห็นที่แตกต่างจากนิสิตนักศึกษาคือ มีความเห็นในระดับปานกลาง (มีสิทธิ) เกี่ยวกับการให้นิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ชั้นปีที่ 1 ไม่ว่าจะคณะใด ควรให้สิทธิสมัครสอบคัดเลือก ส่วนนิสิตนักศึกษา ชั้นปีที่ 2 นั้น อาจารย์แนะแนวเห็นว่าควรให้สิทธิน้อย ในการสอบคัดเลือกใหม่

1.10 การจัดสอบคัดเลือกโดยทบวงมหาวิทยาลัย นิสิตนักศึกษาและอาจารย์แนะแนวมีความเห็นสอดคล้องกันในระดับเกณฑ์ที่เห็นว่าเหมาะสมมาก ที่ทบวงมหาวิทยาลัย ดำเนินการจัดสอบคัดเลือก สำหรับผู้บริหารการศึกษามีความเห็นเช่นเดียวกันว่า ทบวงมหาวิทยาลัย เป็นหน่วยงานกลาง ที่มีความเหมาะสมในการดำเนินงานจัดสอบคัดเลือกทั้งในปัจจุบันและอนาคตเมื่อมหาวิทยาลัยเป็นอิสระ หรือออกนอกระบบราชการแล้ว ทบวงมหาวิทยาลัย ยังมีความเหมาะสมที่จะเป็นผู้ประสานงานในการจัดสอบคัดเลือกให้สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ

2. ปัญหาและอุปสรรคของการสอบคัดเลือก

2.1 นิสิตนักศึกษามีความเห็นที่ ปัญหาและอุปสรรคของการสอบคัดเลือก เป็นปัญหาในระดับมาก คือ ห้องสอบอากาศร้อน มีเสียงดัง และผู้สมัครสอบได้อันดับท้าย ๆ จากการเลือก 5 อันดับ จะมีการสละสิทธิ์ และเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง คือการซื้อใบสมัครกระบวนการสอบคัดเลือก การเดินทางไปดูแผนผังที่นั่งสอบ การเดินทางไปดูสถานที่สอบ ความสะดวกในการเดินทางไปสอบ ข้อสอบมีหลายชุด และการประกาศผลข้อเขียน

2.2 ผู้บริหารการศึกษามีความคิดเห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคในการสอบคัดเลือกมีดังนี้

2.2.1 ในปัจจุบันทบวงมหาวิทยาลัยใช้ข้อสอบคัดเลือกส่วนใหญ่เป็นแบบปรนัย มีบางวิชาเป็นแบบอัตนัย ซึ่งมีปัญหาในความล่าช้าในการตรวจข้อสอบและส่งคะแนนช้า ทั้งนี้เนื่องจากว่าบางวิชาให้ผู้ตรวจถึง 8 คน เช่น วิชาความถนัดทางสถาปัตยกรรมศาสตร์

ในกรณีนี้ ผู้บริหารเสนอแนะว่าควรใช้ข้อสอบแบบปรนัย

2.2.2 การจัดลำดับที่ ผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่า การจัดลำดับที่ต้องพึ่งคอมพิวเตอร์มาก และทบวงมหาวิทยาลัยควรเป็นเจ้าของระบบมากกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้ และควรจะเป็นระบบที่มีการตรวจสอบได้ด้วยความมั่นใจ และเห็นว่าการจัดลำดับที่จะให้ผลจริง ๆ ต้องทำ 2 แห่ง เพื่อตรวจสอบให้ตรงกัน ซึ่งในอดีตใช้คอมพิวเตอร์จัดลำดับที่ 2 แห่ง ได้แก่ สำนักงานสถิติแห่งชาติ และที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่ปัจจุบันจัดลำดับที่โดยใช้คอมพิวเตอร์ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพียงแห่งเดียวเท่านั้น

2.2.3 การลดอันดับการเลือก ผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่า การลดอันดับการเลือกจาก 6 อันดับเป็น 5 อันดับนั้น ยังเกิดการสละสิทธิ์เป็นจำนวนมาก แม้ว่าวัตถุประสงค์ของการลดอันดับ เพื่อให้มีการสละสิทธิ์น้อยลง และลดค่าใช้จ่ายในการสอบคัดเลือก ดังนั้นจึงควรติดตามและศึกษาผลจากการลดอันดับลงนี้ เพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจนแน่นอนก่อนจะพิจารณาในเรื่องการลดหรือเพิ่มอันดับ สำหรับผู้บริหารส่วนหนึ่งเห็นว่าควรจะลดอันดับการเลือกให้เหลือ 3 อันดับ เพราะผู้สอบจะได้จริงจังในการเลือก และลดค่าใช้จ่ายในการสอบคัดเลือกด้วย

3. อนาคตของการสอบคัดเลือก

ก. นิสิตนักศึกษามีความเห็นในระดับเหมาะสมมาก คือ การจัดสอบรวมที่ทบวงมหาวิทยาลัยจัดทำอยู่ในปัจจุบัน

นิสิตนักศึกษาที่มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง คือ การให้ทบวงมหาวิทยาลัยจัดทำข้อสอบมาตรฐาน และให้นักเรียนสอบเก็บคะแนนแบบของต่างประเทศ และจัดส่งคะแนนให้สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ คัดเลือกเอง การให้สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ จัดสอบเอง โดยวันสอบไม่ตรงกัน การสอบคัดเลือกในแต่ละปีควรจะให้มีการสอบมากกว่า 1 ครั้ง

สำหรับความคิดเห็นในระดับเหมาะสมน้อย คือ การให้สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ จัดสอบเอง โดยวันสอบตรงกันทุกสถาบัน การสอบรวมแบบปัจจุบัน แต่ใช้คะแนนของมัธยมศึกษาตอนปลายมาประกอบการพิจารณาด้วย การให้สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ คัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาโดยไม่ต้องสอบเข้า แต่จะพิจารณาใช้คะแนนของมัธยมศึกษาตอนปลาย

ข. อาจารย์แนะแนวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับขนาดของการสอบคัดเลือก ที่มี 7 รูปแบบ ตามความคิดเห็น 3 ระดับ คือ เหมาะสมมาก เหมาะสม ปานกลาง และ เหมาะสมน้อย ซึ่งรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่

1. วิธีการสอบคัดเลือกที่อาจารย์แนะแนวเห็นว่าเหมาะสมมาก มี 2 วิธี คือ
  - 1.1 วิธีการที่ทบวงมหาวิทยาลัยจัดสอบในปัจจุบัน
  - 1.2 วิธีการที่ทบวงมหาวิทยาลัยจะจัดทำข้อสอบมาตรฐาน และให้นักเรียนสอบเก็บคะแนนแบบของต่างประเทศ และจัดส่งคะแนนให้สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ คัดเลือกเองนั้น เป็นวิธีที่เหมาะสมมาก

2. วิธีการสอบคัดเลือกที่อาจารย์แนะแนวเห็นว่าเหมาะสม มี 3 วิธี คือ
  - 2.1 การสอบคัดเลือกในแต่ละปี ควรจะให้มีการสอบมากกว่า 1 ครั้ง
  - 2.2 ให้สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ จัดสอบเอง โดยวันสอบตรงกันทุกสถาบัน
  - 2.3 สอบรวมแบบปัจจุบัน แต่ใช้คะแนนของมัธยมศึกษาตอนปลายมาประกอบการพิจารณาด้วย

3. วิธีการสอบคัดเลือกที่อาจารย์แนะแนวเห็นว่าเหมาะสมน้อย มี 3 วิธี คือ
  - 3.1 ให้สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ คัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาโดยไม่ต้องสอบเข้าแต่พิจารณาใช้คะแนนของมัธยมศึกษาตอนปลาย
  - 3.2 ให้สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ จัดสอบเอง โดยวันสอบไม่ตรงกัน

ค. ผู้บริหารการศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า การสอบคัดเลือกในอนาคต ทบวงมหาวิทยาลัยยังมีความเหมาะสมที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานในการจัดสอบคัดเลือกให้สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ หรือแม้ว่ามหาวิทยาลัยเป็นอิสระ หรือออกนอกระบบราชการแล้ว ทบวงมหาวิทยาลัยยังมีความเหมาะสมที่จะทำหน้าที่ในการสอบคัดเลือก รวมทั้งการจัดทำข้อสอบมาตรฐาน และการจัดลำดับการเลือก และสิ่งที่ผู้บริหารการศึกษาส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางแก้ไขเมื่อมหาวิทยาลัยออกนอกระบบราชการแล้ว สิ่งที่ควรจะต้องเกิดขึ้นคือ

การทำข้อสอบมาตรฐาน และรูปแบบการสอบคัดเลือก ผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่าทบวงมหาวิทยาลัย ควรดำเนินการสอบคัดเลือกโดยใช้ข้อสอบมาตรฐาน ซึ่งการสอบข้อสอบมาตรฐานนี้จะจัดสอบ โดยสถาบันกลาง เมื่อสอบแล้วจึงจะส่งคะแนนไปให้มหาวิทยาลัยพิจารณา มหาวิทยาลัยจะมี บทบาทในการสอบสัมภาษณ์และพิจารณารับนิสิตนักศึกษา เช่นเดียวกับที่มหาวิทยาลัยต่างประเทศ ดำเนินการ และควรจัดสอบมากกว่า 1 ครั้งในแต่ละปี แล้วขึ้นบัญชีไว้ และผู้สอบคัดเลือกได้ แล้วสามารถย้ายสถาบันได้

สำหรับการคุมสอบ ผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่า บุคลากรคุมสอบจะมาจากส่วนไหนก็มี ค่าเท่ากันทุกคน ไม่ว่าจะเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย หรือข้าราชการจากหน่วยอื่น ๆ เพียงแต่ ว่าจะต้องมีความรับผิดชอบ ความสำนึกในหน้าที่เป็นสิ่งที่สำคัญมากกว่าที่จะคำนึงว่าผู้คุมสอบจะ ต้องเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย

อภิปรายผล

ผลการจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคในการสอบคัดเลือกและเสนอ แนวโน้มของการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์แนะแนวและนิสิตนักศึกษา พบว่า

1. ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันในการสอบคัดเลือก

สำหรับสภาพการสอบคัดเลือกในปัจจุบัน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร แบบ สอบถาม อาจารย์แนะแนวและนิสิตนักศึกษามีความเห็นว่า การสอบคัดเลือกที่ทบวงมหาวิทยาลัย ดำเนินการสอบในปัจจุบันมีความเหมาะสมที่สุด ซึ่งฝ่ายต่าง ๆ มีข้อเสนอต่อสภาพปัจจุบันใน การสอบคัดเลือก ดังนี้

1.1 การจำหน่ายใบสมัคร นิสิตนักศึกษา อาจารย์แนะแนวและผู้บริหารมี ความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า มีการดำเนินงานในลักษณะที่เหมาะสมมาก ทั้งนี้ การจำหน่าย ใบสมัครในปัจจุบันนี้ ได้จัดให้มีการจำหน่ายล่วงหน้าให้แก่โรงเรียนทั้งในกรุงเทพมหานครและ ส่วนภูมิภาค ในกลางเดือนธันวาคม และจัดจำหน่ายใบสมัครทางไปรษณีย์ให้แก่บุคคลทั่วไป ระหว่างวันที่ 1-31 มกราคม และจำหน่ายใบสมัครให้แก่บุคคลทั่วไปที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยภูมิภาคทุกแห่งที่เป็นสนามสอบ ระหว่างปลายเดือนกุมภาพันธ์ถึงต้นเดือน มีนาคมทำให้นักเรียนได้รับความสะดวกในการซื้อใบสมัคร ไม่ต้องเดินทางไกลและเสีย ค่าใช้จ่าย สำหรับบุคคลทั่วไปสามารถซื้อใบสมัครได้ทุกแห่งที่มีการกระจายไปยังมหาวิทยาลัย

ภูมิภาคที่อยู่ใกล้และสะดวกในการเดินทาง ไม่จำเป็นจะต้องเดินทางไปซื้อเอง เพราะมีบริการจำหน่ายใบสมัครทางไปรษณีย์ด้วย

1.2 การรับสมัคร และช่วงเวลารับสมัคร ทั้งการสมัครล่วงหน้า การรับสมัครบุคคลทั่วไปทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค นิสิตนักศึกษา อาจารย์แนะแนวและผู้บริหารมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า การรับสมัครที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันนี้มีความเหมาะสม ทั้งนี้เพราะว่า สถานปัจจุบันนี้ได้จัดให้มีการรับสมัครเป็น 2 ช่วง คือ ให้สมัครล่วงหน้าทั้งในกรุงเทพมหานคร และส่วนภูมิภาค ซึ่งนักเรียนสามารถสมัครผ่านทางโรงเรียนของตนเอง ได้ประมาณกลางเดือนมกราคม และเปิดรับสมัครพร้อมกันทั่วประเทศทุกสนามสอบ ระหว่างวันที่ 3-10 มีนาคม ดังนั้นนักเรียนในโรงเรียนจึงได้รับความสะดวกอย่างมากในการสมัครผ่านทางโรงเรียนและบุคคลทั่วไปยังได้รับความสะดวกในการสมัครตามสนามสอบที่เปิดรับสมัครพร้อมกันทั่วประเทศทุกสนามสอบด้วย โดยเฉพาะส่วนภูมิกษานักเรียนต่างจังหวัดสามารถสมัครได้ที่สนามสอบส่วนภูมิภาคที่ใกล้โรงเรียน

1.3 สถานที่รับสมัคร นิสิตนักศึกษา อาจารย์แนะแนวและผู้บริหารมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า สถานที่รับสมัครที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันนี้มีความเหมาะสมมาก ทั้งนี้มีการกระจายสถานที่รับสมัครให้มีทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทำให้ผู้สมัครได้รับความสะดวกและเสียค่าใช้จ่ายน้อย เพราะผู้สมัครสามารถเลือกสถานที่รับสมัครที่อยู่ใกล้ และสะดวกสำหรับตนเองอยู่แล้ว

1.4 สถานที่สอบ ช่วงเวลาในการสอบ การเลือกคณะและวิชาที่สอบ นิสิตนักศึกษา มีความคิดเห็นเห็นว่า สถานที่สอบในสถานปัจจุบันนี้มีความเหมาะสม เพราะสถานที่สอบที่ใช้ห้องเรียนตามโรงเรียนต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคหลายแห่งที่เป็นสนามสอบ มีสภาพแวดล้อมที่ไม่สะดวกในการสอบ เช่น ใกล้ถนนใหญ่ ซึ่งมีรถยนต์วิ่งผ่านส่งเสียงรบกวนสมาธิของผู้สอบ อีกประการหนึ่งคือ อากาศภายในเดือนเมษายนเป็นช่วงที่ร้อนอบอ้าว ทางโรงเรียนที่เป็นหน่วยสอบส่วนใหญ่จะไม่มีพัดลม ทำให้บรรยากาศในห้องร้อนเกินไป

นิสิตนักศึกษา อาจารย์แนะแนวและผู้บริหารมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า ช่วงเวลาในการสอบในสถานปัจจุบันนี้มีความเหมาะสมมาก เพราะว่าเป็นช่วงเวลาที่ดีจัดสอบใน เดือนเมษายนมีระยะห่างพอสมควรจากการสอบปลายภาคของชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทำให้มีเวลาเตรียมตัวและอ่านหนังสือ ถึงแม้ว่าระยะเวลาที่ใช้สอบเป็นเวลา 1 เดือน แต่วิชาที่ผู้สมัครสอบต้องสอบจริง ๆ มีไม่มาก จะใช้เวลาประมาณ 3 วัน เนื่องจากในบางวิชา

ผู้สอบมีช่วงระยะเวลาห่างกันมาก เช่น สอบวิชาสามัญ หรือวิชาหลักในช่วงของวันที่ 7-8-9 ของการสอบ แล้วเว้นไปอีก 7 วัน ในการสอบวิชาเฉพาะซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้สอบ มีเวลาฝึกฝนในช่วงระยะนี้พอสมควร

การเลือกคณะและวิชาที่สอบ นิสิตนักศึกษา อาจารย์แนะแนวและผู้บริหารมีความคิดเห็นคล้ายคลึงกัน คือ โดยนิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นว่าในระดับเหมาะสม เกี่ยวกับการเลือกคณะ ในขณะที่อาจารย์แนะแนวมีความเห็นในระดับเหมาะสมมากเกี่ยวกับการให้เลือกคณะหรือประเภทวิชาได้ 5 อันดับ ในปัจจุบัน อาจจะเป็นเพราะการให้เลือก 5 อันดับ ทำให้ผู้สมัครสอบ มีโอกาสได้เลือกหลายอันดับ และเป็นการเพื่อเลือกได้ด้วย

และนิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นในระดับเหมาะสมมากเกี่ยวกับสอบวิชา ความถนัดเฉพาะทางก่อน (วิชาพิเศษต่าง ๆ) เมื่อผ่านเกณฑ์ของวิชาความถนัดเฉพาะทาง แล้วจึงสอบวิชาสามัญ และควรมีสอบวิชาความถนัดเฉพาะทางก่อน (วิชาพิเศษต่าง ๆ) เมื่อผ่านเกณฑ์ของวิชาความถนัดเฉพาะทางแล้ว จึงสอบวิชาสามัญ ในขณะที่ผู้บริหารส่วนหนึ่งเห็นว่าต้องการให้ลดอันดับการเลือกให้เหลือเพียง 3 อันดับ เนื่องจากการลดอันดับให้เหลือ 5 อันดับ ในปัจจุบันนี้ ยังมีการสละสิทธิเป็นจำนวนมาก เพราะผู้สอบจะได้จริงจังในการเลือก และเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการสอบคัดเลือกด้วย

1.5 บทบาทของอาจารย์แนะแนว อาจารย์แนะแนวมีความคิดเห็นว่าบทบาท ในการทำหน้าที่แนะแนวของตนมีความถูกต้องมาก เกี่ยวกับการแนะนำให้นักเรียนเลือกคณะ ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง นักเรียนให้ความสำคัญในการแนะนำเลือกคณะต่าง ๆ ของอาจารย์ ฝ่ายแนะแนวและนักเรียนที่ได้รับการแนะนำในการเลือกคณะต่าง ๆ มีโอกาสสอบคัดเลือกได้ มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการแนะนำจากอาจารย์แนะแนว อาจจะเป็นเพราะว่า อาจารย์แนะแนวในโรงเรียนมีประสบการณ์ในการ เปรียบเทียบข้อมูลคะแนนสูง-ต่ำของคณะประเภท วิชากับการเรียนของนักเรียนของตนได้อย่างดี จึงสามารถให้คำแนะนำและให้ความเห็น เป็นแนวทางในการเลือกคณะวิชาให้กับนักเรียนได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง

1.6 การกวดวิชา การประกาศผลสอบ การตรวจร่างกายและการสัมภาษณ์ นิสิตนักศึกษาและอาจารย์แนะแนว มีความเห็นที่สอดคล้องกัน โดยนิสิตนักศึกษามีความเห็นด้วย ว่าผู้เรียนกวดวิชา มีโอกาสเข้ามหาวิทยาลัยได้มากกว่า การกวดวิชาทำให้รู้แนวข้อสอบ แม้ว่า การกวดวิชาทำให้เพิ่มความเครียดโดยไม่จำเป็นก็ตาม อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้สมัครสอบมีความต้องการสูงในการสอบเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย จึงพยายามที่จะเรียนกวดวิชาสำหรับ

วิชาหลักที่ใช้การสอบ โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานคร จะมีแหล่งกวดวิชาเป็นจำนวนมาก มีทั้งระยะของการกวดวิชาตลอดทั้งปี และการกวดวิชาในช่วงก่อนการสอบคัดเลือก ซึ่งนับว่าเป็นช่วงของการ "กวดวิชาเข้ม" ของผู้สมัครสอบคัดเลือก และสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า (ยุพา วีระไวทยะ และคณะ, 2532: 141) การกวดวิชาทำให้รู้แนวข้อสอบคัดเลือกทำให้มีความรู้ในวิชาต่าง ๆ ที่จะสอบคัดเลือกได้มากขึ้น ตลอดจนผู้ที่เรียนกวดวิชามีโอกาสสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยได้มากกว่าผู้ที่ไม่ได้เรียนกวดวิชา ทำให้นักเรียนหรือผู้สมัครสอบต้องชวนชวนเรียนกวดวิชาเพิ่มเติม จากการเรียนประจำ ทำให้ไม่มีเวลาพักผ่อน บางคนต้องเรียนกวดวิชาตลอดปี ทำให้เหนื่อยล้าจากการเรียน ก่อให้เกิดความเครียดเพราะไม่มีเวลาผ่อนคลายในเรื่องการเรียน และทำให้เกิดแหล่งกวดวิชากระจายไปต่างจังหวัดเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะจังหวัดที่เป็นที่ตั้งมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคจะมีสถานที่กวดวิชาเพิ่มขึ้น ทำให้นักเรียนผู้สมัครสอบ ต้องมีค่าใช้จ่ายเพื่อการกวดวิชาและรู้สึกว่าการแข่งขันสูง จึงเกิดภาวะความเครียดเพิ่มขึ้น

นิสิตนักศึกษาและอาจารย์แนะแนว เห็นว่าการกวดวิชาทำให้เพิ่มความเครียดโดยไม่จำเป็น การไปกวดวิชาของนักเรียนหรือผู้สมัครสอบทำให้พบเห็นว่ามีบุคคลเป็นจำนวนมากที่ไปกวดวิชา ทำให้เกิดความรู้สึกมีการแข่งขันกันสูง อันจะทำให้เกิดความรู้สึกเครียดและเป็นกังวลต่อการสอบและผลการสอบที่กลัวจะสอบแข่งขันสู้ผู้อื่นไม่ได้ และเครียดกังวลว่าถ้าสอบคัดเลือกไม่ได้จะทำอย่างไร

นิสิตนักศึกษา อาจารย์แนะแนว และผู้บริหาร มีความเห็นว่า การประกาศผลสอบที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันนี้มีความเหมาะสมมาก ทั้งนี้ การประกาศผลทางสถานีวิทยุ โทรทัศน์ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และธนาคาร เป็นการสื่อสารที่สะดวก รวดเร็ว และทั่วถึงทั่วประเทศ ที่ผู้สมัครสามารถติดตามจากสื่อต่าง ๆ นั้นได้ตามความสะดวกสำหรับตนเอง รวมทั้งการประกาศผลในส่วนภูมิภาคที่มหาวิทยาลัยภูมิภาคในส่วนต่าง ๆ ด้วย ซึ่งผู้สอบไม่ต้องเสียเวลาเดินทาง หรือต้องเสียค่าใช้จ่ายมาดูผลสอบด้วยตนเอง

นิสิตนักศึกษา อาจารย์แนะแนว และผู้บริหาร มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การตรวจร่างกายและการสัมภาษณ์ มีความเหมาะสมแล้ว

1.7 การมีสิทธิ์สมัครสอบคัดเลือกของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1-2 นิสิตนักศึกษา อาจารย์แนะแนว มีความเห็นด้วยในระดับที่มากกว่า ควรให้นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีสิทธิ์ในการสมัครสอบคัดเลือก ส่วนชั้นปีที่ 2 นั้น ควรมีสิทธิ์น้อยกว่าในการสอบคัดเลือกใหม่ อาจจะมี

เป็นเพราะ การให้สิทธิ์นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สอบใหม่จะเกิดความสูญเปล่าทางการศึกษาน้อยกว่าชั้นปีที่ 2 อาจารย์แนะเห็นว่านิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ควรมีสิทธิ์น้อยในการสอบคัดเลือกใหม่ อาจจะเป็นเพราะว่า การให้สิทธิ์นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ในการสอบจะเกิดการสูญเปล่าทางการศึกษามากกว่านิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1

1.8 การจัดสอบคัดเลือกโดยทบวงมหาวิทยาลัย นิสิตนักศึกษา อาจารย์แนะแนว และผู้บริหาร มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ทบวงมหาวิทยาลัยมีความเหมาะสมอย่างมากที่จะเป็นหน่วยงานดำเนินการสอบคัดเลือก ทั้งในปัจจุบันและอนาคต เมื่อมหาวิทยาลัยเป็นอิสระหรือออกนอกระบบราชการ เนื่องจาก การดำเนินงานสอบคัดเลือกในปัจจุบันนี้ ทบวงมหาวิทยาลัยได้พัฒนาคุณภาพมา 25 ปีแล้ว เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ มีความชอบธรรม และมีหลักการเป็นที่ยอมรับ (วิจิตร ศรีสอาน, 2532: 9) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสริมศรี สวนไพรินทร์, 2532: 10) จากผลการวิจัยพบว่า การสอบคัดเลือกโดยทบวงมหาวิทยาลัยนั้น สามารถรักษามาตรฐานและคุณภาพในระดับอุดมศึกษา คัดเลือกได้นิสิตนักศึกษาที่มีคุณสมบัติทางวิชาการที่เหมาะสม ได้รับความเป็นธรรมไม่มีการใช้อิทธิพลในการฝากเข้าศึกษา ทุกคนได้รับความเสมอภาคในโอกาสเข้ารับการศึกษา

2. ปัญหาและอุปสรรคของการสอบคัดเลือก

นิสิตนักศึกษาเห็นว่า ปัญหาของการสอบคัดเลือกที่เป็นปัญหามากคือ ห้องสอบอากาศร้อน มีเสียงดัง เป็นเพราะว่า ช่วงการสอบคัดเลือกอยู่ในช่วงเดือนเมษายน ซึ่งเป็นช่วงที่สภาพอากาศโดยทั่วไปจะร้อนมาก และห้องสอบอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ติดถนน ที่มียานพาหนะวิ่งผ่านไปมาก่อให้เกิดเสียงดังรบกวน และนิสิตนักศึกษาเห็นว่า เป็นปัญหาคือ ผู้สมัครสอบที่สอบได้อันดับท้าย ๆ จากการเลือก 5 อันดับ จะมีการสละสิทธิ์ และจากการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งศึกษาข้อมูลการสอบคัดเลือกระหว่างปีการศึกษา 2522-2524 พบว่า แนวโน้มในการสละสิทธิ์เพิ่มสูงขึ้น และจากการศึกษาของอุทุมพร จามรมาน และพวงแก้ว ปลูกนกก ศึกษาข้อมูลการสอบคัดเลือก ปีการศึกษา 2530 พบว่า สถาบันอุดมศึกษามีผู้สละสิทธิ์ไม่มาสอบสัมภาษณ์เกินกว่าร้อยละ 20 และจากการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2526: 1-7) พบว่า ผู้สละสิทธิ์การศึกษาส่วนใหญ่ เลือกคณะวิชาแบบกระจัดกระจายมากกว่าการเลือกกลุ่มสาขาวิชาเดียวกัน แสดงให้เห็นว่าผู้ที่เลือกทำการ

เลือกตามสิทธิ์ให้มีอันดับการเลือกตามอันดับจนครบ โดยมีได้ประสงค์จะเข้าเรียนในสาขาที่เลือกไว้นั้นอย่างแท้จริง

อาจารย์แนะเห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์แนะแนว คือ ด้านข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการแนะแนว เช่น การเปลี่ยนแปลงข้อมูลของแต่ละสถาบัน จำนวนวิชาสอบของแต่ละคณะ ประเภทวิชา และความพร้อมของนักเรียนในการสมัครสอบ การที่อาจารย์แนะแนวประสบปัญหาเหล่านี้ เพราะมหาวิทยาลัย สถาบันต่าง ๆ และโรงเรียนยังมีการติดต่อประสานงานด้านข้อมูลการสอบคัดเลือกน้อย อาจารย์แนะแนวต้องแสวงหาข้อมูลเองเท่าที่จะหาได้

ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคในการสอบคัดเลือก คือ ลักษณะของข้อสอบ ควรมีการปรับปรุงให้วัดความสามารถของผู้เข้าสอบ ซึ่งตามความเป็นจริงปัจจุบันนี้ข้อสอบส่วนหนึ่ง เป็นแบบปรนัยที่มีลักษณะเป็นการวัดความจำส่วนใหญ่ ซึ่งอาจจะไม่สามารถวัดความสามารถของผู้สอบ ได้อย่างชัดเจน และผู้บริหารเห็นว่าการสอบวิชาเฉพาะยังเป็นปัญหาในบางสาขาที่ตกลงกันไม่ได้ ซึ่งมีกฎเกณฑ์ว่าถ้าไม่ผ่านวิชาเฉพาะก็ไม่สามารถจะเอาวิชาอื่นมารวมคะแนนได้ สำหรับการตรวจข้อสอบ ผู้บริหารเห็นว่ามีการตรวจข้อสอบบางคนที่ไม่รับผิดชอบในการตรวจข้อสอบโดยใช้ระยะเวลาาน ส่งผลช้า และลักษณะข้อสอบในบางวิชาที่ต้องใช้กรรมการเป็นผู้ตรวจ ไม่สามารถใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ตรวจได้ และอาจจะมีผลกระทบต่อความเป็นธรรมด้วย ถ้าหากใช้กรรมการเป็นผู้ตรวจ สำหรับปัญหาการลดอันดับการเลือก ผู้บริหารเห็นว่าปัจจุบันแม้จะลดอันดับเลือก จาก 6 อันดับ เป็น 5 อันดับนั้น ยังเกิดการสละสิทธิ์เป็นจำนวนมาก ส่วนปัญหาการสอบเทียบของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้บริหารเห็นว่า มีผลกระทบต่อสอบคัดเลือก เพราะเมื่อสอบได้แล้ว จะมีการสละสิทธิ์สูง เพราะที่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่สอบเทียบได้แล้ว มาสอบคัดเลือกเพื่อทดสอบความสามารถของตน หากสอบได้ในคณะประเภทวิชาที่ไม่พอใจหรือไม่เป็นที่ต้องการก็จะสละสิทธิ์ รอสอบในปีต่อไป สำหรับผู้ที่เข้าศึกษาได้แล้ว ผู้บริหารเห็นว่าควรให้สิทธิ์นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 แต่ควรจะให้สิทธิ์แก่อนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1-2 ในการสอบคัดเลือกใหม่คงจะมีผลกระทบต่อนิสิตนักศึกษาที่ต้องการเปลี่ยนสาขาวิชาใหม่ หรือเข้าเรียนในสาขาที่เรียนยาก เรียนไม่ไหว หรือเรียนแล้วไม่ชอบสาขาวิชาที่เรียน จะเป็นการปิดกั้น ไม่ให้เสรีภาพในด้านการเลือกเรียน แต่ในขณะเดียวกัน การให้สิทธิ์นิสิตนักศึกษา

ชั้นปีที่ 1-2 มาสอบคัดเลือกใหม่ ก่อให้เกิดความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาและตัดโอกาสของผู้ที่จะเข้าเรียนที่สอบได้ในลำดับต่อไป

3. แนวโน้มของการสอบคัดเลือก

นิสิตนักศึกษา อาจารย์แนะแนว และผู้บริหาร มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า แนวโน้มในอนาคตนั้น ทบวงมหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานที่เหมาะสมมากในการจัดสอบรวม ดังเช่นที่ปฏิบัติอยู่ในขณะนี้ ระบบการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยได้พัฒนาคุณภาพถึง 25 ปี เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพเพราะได้ผ่านการกลั่นกรองอย่างเป็นระบบ จนมีความชอบธรรม และมีหลักการเป็นที่ยอมรับในเรื่องการให้ความเป็นธรรม และไม่มีการวิ่งเต้น (วิจิตร ศรีสอาน, 2532: 19) และทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายหลักในการสอบคัดเลือกเอาไว้อย่างชัดเจน (วิจิตร ศรีสอาน, 2532: 1) ใน 2 ประการ คือ

1. ใช้การสอบคัดเลือกเป็นการสอบคัดเลือกคนให้เหมาะสมกับวิชาการ วิชาชีพ เมื่อเข้าศึกษาแล้ว จะทำให้สามารถพัฒนานักวิชาการ นักวิชาชีพในแขนงนั้นได้ดี และผู้ที่ได้ศึกษาก็สามารถศึกษาได้ด้วยความสำเร็จ

2. ใช้กระบวนการสอบคัดเลือกเพื่อให้เกิดความเสมอภาค คือ ป้องกันการเล่นพรรคเล่นพวกของมหาวิทยาลัยและสถาบันในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โดยได้กำหนดหลักการทั่วไป สำหรับการสอบแข่งขันเพื่อคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐประเภทจำกัดรับ

นิสิตนักศึกษามีความเห็นว่าแนวโน้มของการสอบคัดเลือกในอนาคตควรจะเป็นวิธีการสอบคัดเลือกที่จัดสอบโดยทบวงมหาวิทยาลัย ที่ดำเนินการสอบในปัจจุบัน ซึ่งเป็นวิธีที่เหมาะสมมาก ทั้งนี้เพราะว่าทบวงมหาวิทยาลัยได้ประสบผลสำเร็จในการจัดสอบรวมและให้ความเสมอภาคความเป็นธรรมแก่ผู้สอบ เป็นที่ยอมรับของผู้เข้าสอบทุกคน

นิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นว่า เหมาะสมที่จะให้ทบวงมหาวิทยาลัยจัดทำข้อสอบมาตรฐาน และให้นักเรียนสอบเก็บคะแนนแบบของต่างประเทศ และจัดส่งคะแนนให้สถาบัน-อุดมศึกษาต่าง ๆ คัดเลือกเอง

นิสิตนักศึกษามีความเห็นว่า มีความเหมาะสมน้อย ที่จะให้มีการสอบรวมแบบปัจจุบัน แต่ให้คะแนนของมัธยมศึกษามาประกอบการพิจารณาด้วย ในสภาพปัจจุบันนี้คะแนนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแต่ละโรงเรียนยังไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพราะอาจจะมีโรงเรียน

บางแห่งที่ต้องการให้นักเรียนได้เข้าเรียนในมหาวิทยาลัยจำนวนมาก ๆ จะปล่อยคะแนน เพื่อให้ นักเรียนได้เกรดสูง มีโอกาสเข้ามหาวิทยาลัยได้มาก และนิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นว่า เหมาะสมน้อย คือ การให้สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ จัดสอบเอง โดยวันสอบตรงกันทุกสถาบัน ทั้งนี้ อาจจะเนื่องจากถ้าจัดสอบตรงกันทุกสถาบัน จะทำให้ผู้สอบ โดยเฉพาะนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่สามารถเลือกสถาบัน คณะวิชาได้จำนวนมาก เพราะถูกจำกัดให้ตัดสินใจเลือกสมัครสอบได้ 1 แห่ง เท่านั้น บางครั้งอาจจะลำบากใจที่จะตัดสินใจเลือก และนิสิต นักศึกษามีความเห็นเหมาะสมน้อยที่จะให้สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ คัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาได้ โดยไม่ต้องสอบเข้า แต่จะพิจารณาใช้คะแนนของมัธยมศึกษาตอนปลาย อาจจะเป็นเพราะว่า ในสภาพปัจจุบันนี้คะแนนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแต่ละโรงเรียนยังไม่เป็นมาตรฐาน เดียวกัน และมหาวิทยาลัยและสังคมยังไม่ยอมรับ ในเรื่องคะแนนมาตรฐานของโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนปลายว่าได้มาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ

อาจารย์แนะแนว และผู้บริหาร มีความคิดเห็นว่า ในอนาคตทบวงมหาวิทยาลัยมีความเหมาะสมที่จะเป็นหน่วยงานกลางในการสอบคัดเลือก และวิธีการที่ทบวงมหาวิทยาลัยจะ จัดทำข้อสอบมาตรฐาน และให้นักเรียนสอบเก็บคะแนนแบบของต่างประเทศ เพราะจัดส่ง คะแนนให้สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ คัดเลือกเอง ปัจจุบันนี้ทบวงมหาวิทยาลัยได้แสดงให้เห็น ถึงผลงานการจัดสอบร่วมแล้วว่า ประสบผลสำเร็จสามารถจัดระบบที่ให้ความเสมอภาคความ เป็นธรรมแก่ผู้สอบ เป็นที่ยอมรับของสังคมของทุกมหาวิทยาลัยที่เข้ามาในระบบการสอบคัดเลือก ร่วม และในอนาคตควรที่ทบวงมหาวิทยาลัยจะได้พัฒนาระบบการสอบคัดเลือกให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการจัดทำข้อสอบมาตรฐาน เพราะการจัดทำข้อสอบมาตรฐานจะเป็น ประโยชน์แก่นักเรียนที่จะเข้าสอบ และจะเป็นการพัฒนาการสอบคัดเลือกให้มีประสิทธิภาพ มาก ยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะโน้มการสอบคัดเลือก มีดังต่อไปนี้

1. กระทรวงศึกษาธิการ

1.1 กระทรวงศึกษาธิการควรจะมีการประสานงานกับทบวงมหาวิทยาลัย มากขึ้น โดยที่โรงเรียนและอาจารย์แนะแนวมีการแนะนำให้นักเรียนได้เลือกคณะ ประเภท

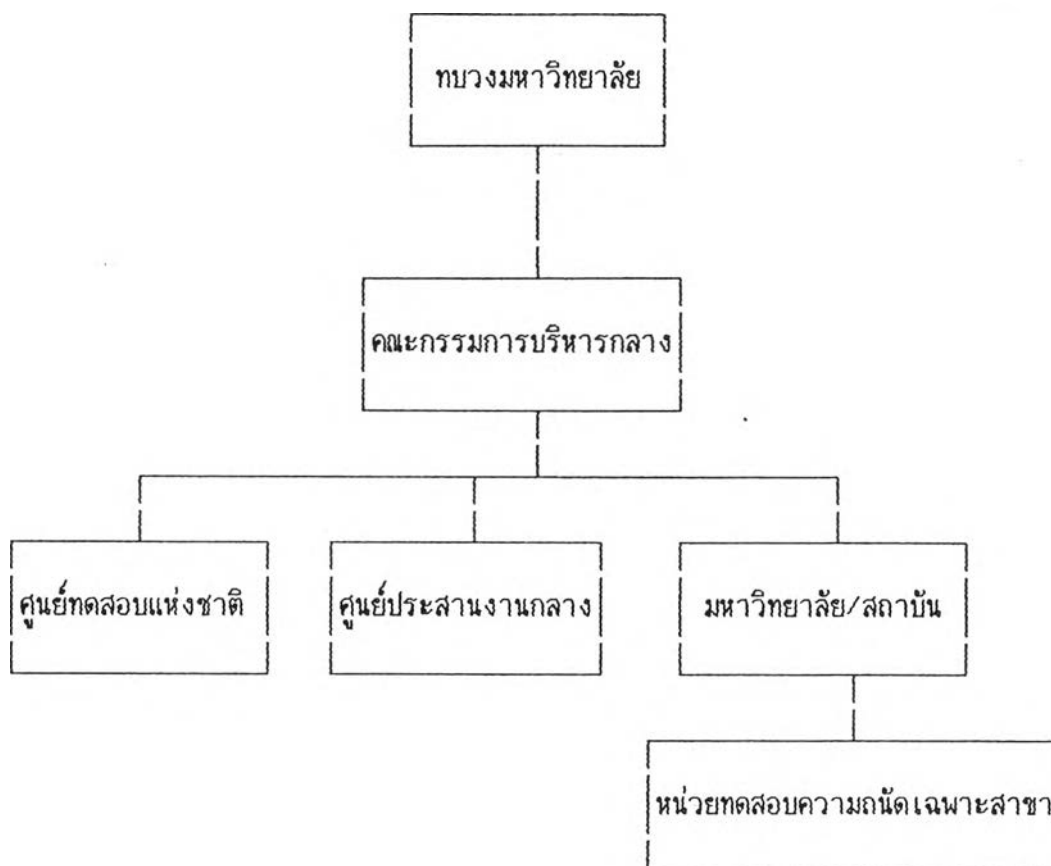
วิชาได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งมหาวิทยาลัยมีการประชุมกัน เพื่อให้บัณฑิตศึกษาเกิดความชอบ และรักคณะประเภทวิชาที่ตนเองสอบคัดเลือกได้ ซึ่งจะทำให้ลดการสละสิทธิ์ลงได้

1.2 จากการศึกษาพบว่า อาจารย์แนะแนวมิบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการเลือกคณะ ประเภทวิชา และทำให้นักเรียนมีโอกาที่จะสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยได้มากขึ้น แม้ว่าผู้สอบเข้าได้บางส่วนจะมีการสละสิทธิ์ และเมื่อเข้าเรียนมหาวิทยาลัยแล้วจะเกิดปัญหาการออกกลางคันของบัณฑิตศึกษา เพราะนิสิตนักศึกษาที่เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาแล้วพบว่าตนเองไม่มีความถนัดหรือเรียนไม่ได้ ดังนั้น อาจารย์แนะแนวหรือโรงเรียน จึงควรมีวิธีการทดสอบหรือมีวิธีการแนะแนว ในด้านความชอบ ความถนัดทางอาชีพและบุคลิกภาพของนักเรียน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้เลือกคณะ ประเภทวิชาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม จะช่วยลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับนักศึกษาเมื่อเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา และลดความสูญเสียทางการศึกษาได้

1.3 กระทรวงศึกษาธิการ และผู้บริหารโรงเรียน ควรให้ความสำคัญและส่งเสริมสนับสนุนให้อาจารย์แนะแนวได้มีโอกาสไปประชุมอบรม สัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในแนวทางการแนะแนวที่จะเกิดประโยชน์ต่ออนาคตของนักเรียน และช่วยแก้ไขปัญหาระบบการศึกษาโดยส่วนรวมของประเทศด้วย และควรสนับสนุนส่งเสริมให้อาจารย์แนะแนวจัดกิจกรรมการแนะแนวให้นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนการเชิญวิทยากรมาให้การแนะนำและแนะแนวการสมัคร การเลือกคณะ ประเภทวิชา ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. ทบวงมหาวิทยาลัย

2.1 เพื่อให้การดำเนินงานของระบบสอบคัดเลือกมีการทำงานอย่างเหมาะสม คล่องตัว ทบวงมหาวิทยาลัยจึงควรจัดทำข้อสอบมาตรฐาน และทบวงมหาวิทยาลัยจัดส่งคะแนนให้มหาวิทยาลัยมีหน้าที่พิจารณาสอบสัมภาษณ์และรับนิสิตนักศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากว่าผู้สนใจสมัครสอบคัดเลือกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนเกินขีดความสามารถของระบบการสอบคัดเลือกในปัจจุบันจะดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้มีระบบการทำงานที่สามารถดูแลได้ตามบทบาทและหน้าที่ ทบวงมหาวิทยาลัยควรที่จะจัดตั้ง "ศูนย์ทดสอบแห่งชาติ" สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โดยมีโครงสร้างขององค์กรที่มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษา ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าควรมีโครงสร้างองค์กรดังต่อไปนี้

คณะกรรมการบริหารกลาง

มีหน้าที่กำหนดนโยบายและพิจารณาให้ความเห็นชอบในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินการสอบคัดเลือกฯ เช่น กำหนดระเบียบ อัตราค่าธรรมเนียม ค่าตอบแทน งบประมาณ รวมทั้งให้ความเห็นชอบโครงการศึกษาวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหาร จำนวน 10 - 15 คน ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารจากทบวงมหาวิทยาลัย ในฐานะผู้กำหนดนโยบายอุดมศึกษา
2. ผู้แทนจากกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะผู้กำหนดนโยบายมัธยมศึกษา
3. ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันอุดมศึกษา ในฐานะผู้รับนิสิตนักศึกษา
4. ผู้ทรงคุณวุฒิจากโรงเรียนมัธยมศึกษา ในฐานะผู้ผลิตนักเรียน
5. ผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน ในฐานะผู้ใช้บัณฑิต

ศูนย์ทดสอบแห่งชาติ

เป็นหน่วยงานกลางทำหน้าที่ ศึกษา สร้าง วิจัย พัฒนาและจัดบริการทดสอบ ทั้งทางวิชาการและวิชาชีพที่เป็นมาตรฐาน โดยจะทำหน้าที่เป็นหน่วยรับสมัคร จัดสอบ ประเมินผล ออกใบรับรอง และรวบรวมข้อมูลของผู้เข้าสอบ ทั้งนี้ อาจจัดการสอบกระจายไปในหน่วยสอบย่อยทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เช่น

1. ภาคกลาง	ตั้งอยู่ที่	กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยศิลปากร (นครปฐม)
2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ตั้งอยู่ที่	มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัย อุบลราชธานี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี สุรนารี
3. ภาคเหนือ	ตั้งอยู่ที่	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัย นเรศวร
4. ภาคใต้	ตั้งอยู่ที่	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ วิทยาลัยชุมชนภูเก็ต

การจัดสอบอาจเปิดสอบอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ผู้เข้าสอบเมื่อทราบผลแล้วสามารถเก็บผลการสอบไว้ใช้ได้ระยะเวลา 2 ปี หากเว้นระยะดังกล่าว ต้องทดสอบใหม่ และถ้าผลสอบไม่ผ่านเกณฑ์ มีสิทธิ์สอบใหม่ได้ไม่จำกัดจำนวนครั้ง

ศูนย์ประสานงานกลาง

หน่วยงานนี้ ควรตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร เพื่อทำหน้าที่ประสานงานการสอบคัดเลือก นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย สถาบันทุกสถาบัน โดยทำหน้าที่

1. จัดพิมพ์และจำหน่ายคู่มือและแบบฟอร์มต่าง ๆ
2. รับใบสมัครจากผู้ประสงค์จะเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย สถาบัน (ผู้สมัครอาจเลือกได้เพียง 3 มหาวิทยาลัย สถาบัน โดยเลือกมหาวิทยาลัย สถาบัน แห่งละ 3 คณะ ตามลำดับความต้องการ)
3. ส่งใบสมัครให้มหาวิทยาลัย สถาบัน ที่เกี่ยวข้องพิจารณา

4. รวบรวมและแจ้งผลการพิจารณาของมหาวิทยาลัยให้ผู้สมัครทราบ

มหาวิทยาลัย สถาบัน

รับนิสิตนักศึกษาที่ผ่านการสอบคัดเลือกแล้ว

หน่วยทดสอบ

หน่วยงานนี้จะทำหน้าที่ทดสอบความถนัดเฉพาะสาขาตามความต้องการของคณะต่าง ๆ ของแต่ละมหาวิทยาลัย สถาบัน

2.2 ทบวงมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษา ควรจะมีการจัดประชุมอาจารย์แนะแนวจากโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศ เพื่อแนะนำและแนะแนวการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับอาจารย์แนะแนวเกี่ยวกับการสอบคัดเลือกที่ถูกต้องเหมาะสม และร่วมแลกเปลี่ยนปัญหาที่เกิดขึ้นของแต่ละฝ่าย เพื่อหาวิธีการทำงานที่จะเกิดประโยชน์ยิ่งขึ้น

2.3 ทบวงมหาวิทยาลัยควรเปิดเผยคะแนนรวม และคะแนนรายวิชาให้นักเรียนได้ทราบทุกคน ทั้งนี้ นักเรียนจะได้ทราบว่าตนเองมีความสามารถมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะทำให้สามารถเลือกคณะ ประเภทวิชาได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น และจะทำให้การสละสิทธิ์ลดน้อยลงด้วย

2.4 จากการศึกษาพบว่า ผู้เข้าสอบคัดเลือกมีการสละสิทธิ์เป็นจำนวนมาก ทั้งในช่วงการสละสิทธิ์การสอบสัมภาษณ์ และเมื่อเข้าศึกษาแล้ว ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาลดและทำให้การสละสิทธิ์ของผู้สอบที่ต้องการเพียงทราบคะแนนความสามารถของตน และผู้ที่เข้าเรียนแล้วลดน้อยลง เพราะสอบได้คณะวิชาที่ไม่เป็นที่พอใจหรือเรียนไม่ได้ก็จะกลับไปสอบคัดเลือกใหม่ ทบวงมหาวิทยาลัยควรเปิดเผยคะแนนรวม และคะแนนรายวิชาให้นักเรียนได้ทราบทุกคน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนจะได้ทราบว่าตนเองมีความสามารถมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะทำให้สามารถเลือกคณะ ประเภทวิชาได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น

2.5 จากการศึกษาพบว่า สภาพการสอบคัดเลือกในปัจจุบันนี้ ผู้สมัครสอบไม่สามารถเลือกสถานที่สอบได้ ทำให้มีปัญหาในการเดินทางและการหาสถานที่สอบ ดังนั้น คณะ

อนุกรรมการจัดสถานที่และควบคุมห้องสอบควรจะให้นักเรียนได้เลือกสถานที่สอบใกล้โรงเรียน หรือใกล้บ้าน หรือจัดสถานที่สอบแยกเป็นเขต (Zone) รวมทั้ง จัดวิชาสามัญและวิชาพิเศษ อยู่ในโรงเรียนเดียวกันหรือเขต (Zone) ที่ใกล้เคียงกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในโอกาสต่อไป

เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย รวมทั้งการพัฒนาการศึกษาและพัฒนาประเทศชาติ ตามแผนอุดมศึกษา ระยะยาว โดยยึดหลักการสำคัญ คือ เพิ่มโอกาสความเสมอภาค ความเป็นธรรมให้กับนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโดยส่วนรวม ตลอดจนการกระจายอำนาจการคัดเลือกไปที่ระดับ สถาบัน และการมุ่งลดความสูญเสียค่าทางการศึกษา จึงเห็นสมควรที่จะได้มีการสนับสนุน และ ส่งเสริมให้มีการวิจัยต่อ ดังนี้

1. การวิจัยปัจจัยของการสละสิทธิ์ในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบัน อุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
2. การวิจัยการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย ตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์แนะแนว และนิสิตนักศึกษา